

навіть чи будуть додержані, або якість такої роботи бажатиме кращого. А це, попри висновок Бюджетного комітету, реальні витрати, не передбачені Державним бюджетом України. А хто порахує похідну шкоду економіці України від такої миттєвої «дерегуляції»? Проект № 4284 торкається цілого пласту господарського законодавства в окремих сферах і галузях економіки, особливо в базових. Це, передусім, підзаконні акти, перегляд (скасування) яких потребуватиме застосування процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та іншими актами. Знов і знов постає питання про неприпустимість законотворчої діяльності без урахування положень вказаного Закону.

Дійсно, ініційований проект Закону № 4284 є першим проектом на шляху до систематизації, кодифікації та подальшої «дерегуляції» законодавства Незалежної України (п. 6 Пояснювальної записки). Україна є європейською правовою державою (безумовно, ми маємо до цього прагнути), і, навіть, «дерегуляція» суспільного життя і правової системи країни має відбуватися виключно у законний спосіб без зайвих емоцій і «політико-правових доцільностей».

Список використаних джерел:

- [1] У Черкасах СБУ викрила агітатора за повернення радянської влади. (2021) *Україна Молода*, 21 лютого, (14 (5746)), 3.
- [2] СБУ викрила сепаратистів на Запоріжжі: агітували за СРСР. (2021) *Українська правда*, 5 лютого. Вилучено з: <https://www.pravda.com.ua/news/2021/02/5/7282425/>.
- [3] Величко О. & Берлач А. (2020) Скасування застарілого законодавства часів СРСР. *Право і суспільство*, (1), 15-22. Вилучено з: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/1_2020/part_1/5.pdf.
- [4] Юрченко М. (2016) Регуляторне поле: тактика порозуміння. *Урядовий кур'єр*, 14 вересня, (172), 3.
- [5] Илларионов А.Ю. (2017) Политико-правовые аспекты модернизации хозяйственного законодательства. Часть первая: НАН Украины. Ин-т экономико-правовых исследований. Чернигов: Десна Полиграф. 160 с.
- [6] Уряд скасував більше 360 обмежуючих документів для бізнесу у рамках «дерегуляційного дня». (2016) *Урядовий портал*, 23 листопада. Вилучено з: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249517588&cat_id=244274160.
- [7] Юридичну термінологію переписують «з відходом від російського впливу», – Нацкомісія. (2020) *Судово-юридична газета*, 24 листопада. Вилучено з: URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/185921-yuridichnu-terminologiyu-perepishut-z-vidkhodom-vid-rosiyskogo-vplivu-natskomisiya>.

DOI 10.36074/logos-19.03.2021.v1.40

ЗНАЧЕННЯ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ ДЛЯ УКРАЇНИ

Вербіцка Зоряна Андріївна

здобувач вищої освіти юридичного відділення
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

Заплітна Ірина Анатоліївна

канд. юрид. наук, викладач кафедри права
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

УКРАЇНА

В останні роки все більшу увагу приділяють вивченню питання, яке пов'язане із впливом міжнародної трудової міграції на економіку країни, адже грошові перекази українських мігрантів допомагають знизити рівень бідності, стимулюють споживчий попит, а за сприятливих політичних та економічних умов у державі, певним чином впливають на зростання виробництва, а також являються хорошим джерелом інвестування.

Проте, прослідковується і негативний вплив грошових переказів, зокрема на реальний курс валют, через отримання країною надлишкових фінансових ресурсів.

Грошові перекази мігрантів є важливою причиною виникнення та розвитку міжнародної трудової міграції, адже саме завдяки цим коштам працівники забезпечують фінансовою підтримкою свою сім'ю, що залишилась в країні походження, а також саме ці кошти являються одним із ключових елементів економічного розвитку [2].

Так, Д. Массей стверджує, що кошти, які мігранти привозять або переказують додому, є самим очевидним вкладом мігрантів у економіку країни походження.

Вивчаючи питання грошових переказів мігрантів та їх значення для країни, дослідники виділяють два основні підходи до такого аналізу:

❖ на мікрорівні – вивчають вплив грошових переказів на домогосподарства мігранта;

❖ на макрорівні – відслідковується вплив грошових переказів на національний дохід, економіку, платіжний баланс країни, ринок праці.

Під час написання роботи, нами було проаналізовано декілька висновків науковців-експертів, які стосуються впливу грошових переказів на економіку України. В результаті аналізу зрозуміли, що існує досить мало досліджень значення грошових переказів українських мігрантів на макрорівні.

В більшості випадків робиться акцент на непрямих наслідках трудової міграції, таких як «відтік умів». Тим не менше, грошові перекази збільшують національний дохід і стають не менш важливими за експорт чи виробництво [4].

На рівні мікроекономічного аналізу вважаємо, що грошові перекази можуть посилити нерівність доходів у суспільстві між тими домогосподарствами, що їх отримують та тими, що не мають таких надходжень.

Крім того, ці перекази можуть спричинити зростання інфляції і тоді трудова міграція негативно вплине на ринок праці, оскільки країна походження рано чи пізно відчує нестачу робочої сили.

Як би не було сумно, але саме грошові перекази українських мігрантів стають одним із «джерел виживання». Саме ці фінансові ресурси покривають витрати більшості українців та допомагають заощадити на «світле» майбутнє.

Бажання отримати більшу зарплату за короткий час штовхає людей працездатного віку мігрувати з метою працевлаштування та переказувати гроші на Батьківщину, що в кінцевому випадку допомагає не лише сім'ї мігранта, але й певним чином впливає на економіку.

Що стосується грошових переказів українських мігрантів, то за даними Світового банку, суми приватних грошових переказів в Україні є доволі значними, причому починаючи з 2010 року вони швидко зросли [3].

За даними Національного банку України станом на 2019 рік грошові перекази українських мігрантів становили 7,7% ВВП. У порівнянні із 2020 роком через пандемію корона вірусного захворювання грошові потоки дещо змінились. Станом на 2020 рік в Україну через офіційні та неофіційні канали надійшло 8,928 млрд. доларів. Це на 2,6% більше у порівнянні із 2019 роком.

Нами було проаналізовано кількість грошових переказів у період 2014-2020 років. Кількість грошових переказів у вказаний період постійно збільшувалась. Якщо у 2014 році надійшло приблизно 6,489 млрд. дол., то вже у 2016 році ця сума зросла на 8,3% та становила 7,535 млрд. дол.

Найбільше зростання сум переказів спостерігається у період 2017 року. В цей час до України надійшло приблизно 9,287 млрд. дол. В свою чергу, у 2018 році за даними НБУ обсяг грошових переказів становив 11,111 млрд. дол., тобто ще збільшився на 19,6%, про те у 2019 році – різко скоротився, аж на 18,8% та становив 9,023 млрд. дол.

Кількість грошових переказів у 2020 році становила приблизно 8,928 млрд. дол. Таке скорочення обсягу надходжень, скоріш за все виникло через пандемію корона вірусу, яка охопила цілий світ [1].

Значна частина цих коштів надходить в Україну переважно через міжнародні платіжні системи. За даними НБУ, більше ніж 150 банків України (а це приблизно 90% з тих, що мають банківську ліцензію) співпрацюють із 23 міжнародними платіжними системами.

Проте, обсяг переказів, які здійснювались неформальним шляхом (наприклад, шляхом передачі коштів або матеріальних цінностей від одного домогосподарства іншому) є відносно значним і становить 14,3% від загальних обсягів грошових переказів в Україну у 2019 році.

Найбільше коштів у 2020 році, так само як і у 2019 році було вислано із Польщі. Їх обсяг становить 2,46 млрд. дол. Друге місце по кількості переказів займає США – 870 млн. дол., на третьому місці Росія – приблизно 764 млн.

Не можна не замітити того, що отримані від мігрантів кошти, значно вплинули на стан їх домогосподарств. Приблизно 62,5% домогосподарств, котрі зараховували себе до заможних, отримували від мігрантів більшу половину своїх доходів. Таких, що оцінювали свій добробут як середній, було 41,6%.

Переважно перекази були спрямовані на споживання. Лише 9% заробітчан вкладали кошти у відкриття чи розширення власного бізнесу.

Підбиваючи підсумки проаналізованого питання варто зазначити, що на думку більшості дослідників, без грошових переказів українських мігрантів, економіка України могла б втратити 7,1% свого потенціалу. Найбільше б постраждали галузі харчової та легкої промисловості, а доходи домогосподарств скоротились би на 14-21% [1].

Список використаних джерел:

- [1] Міграція як чинник розвитку в Україні. Дослідження фінансових надходжень, пов'язаних з міграцією, та їхнього впливу на розвиток в Україні (2019). *Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні*, 116. Вилучено з: <https://www.iom.org.ua/sites/default/files/>.
  - [2] Новосад, К.Я. (2019). Перешкоди і ризики міжнародної трудової міграції з України. *International scientific conference: current issues and problems of social sciences*, (4), 36-40. Вилучено з: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/dis_novosad.pdf.
  - [3] Риндзак, О.В. (2015). Міграційний потенціал незайнятого населення в системі євроінтеграційних перетворень регіональних ринків праці України. *Регіональна економіка*, (2), 83-89. Вилучено з: http://re.gov.ua/re201502/re201502_083.
  - [4] Черняк, Є.О. (2017). Міжнародна трудова еміграція та «відтік мізків»: економічне обґрунтування еміграції з України. *Економіка та держава*, (5), 120-123. Вилучено з: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2017/28.pdf
-